

Byla C-263/24 [Smiliev]ⁱ

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2024 m. balandžio 15 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Rayonen sad Tutrakan (Bulgarija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. balandžio 15 d.

Ieškovė:

Rayonna prokuratura Silistra, Teritorialno otdelenie Tutrakan

Kaltinamasis:

YE

<...>

PRAŠYMAS

PRIIMTI PREJUDICINIŲ SPRENDIMŲ

**Byla: baudžiamoji byla, kurioje palaikomas valstybinis kaltinimas,
Nr. 63/2024**

SPECIALUSIS PRAŠYMAS: pagal

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnį

<...>

Bylai reikšmingi faktai ir aplinkybės bei ginčo dalykas:

I. Bylos šalys <...>

ⁱ Šios bylos pavadinimas yra išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

1. Prokuratūra: *RAYONNA PROKURATURA SILISTRA, TERITORIALNO OTDELENIE TUTRAKAN* <...>
2. Kaltinamasis: YE <...>;
3. Gynybos advokatas: Advokatas Peycho Yovev <...>.

II. Bylos dalykas

4. Kaltinamasis kaltinamas tuo, kad <...> 2023 m. spalio 25 d., t. y. praėjus vieniems metams po to, kai buvo nubaustas administracine tvarka remiantis 2023 m. kovo 7 d. OD-MVR (*Oblastna direksia na Ministerstvoto na vatreshnite paboti* (Vidaus reikalų ministerijos Silistros regiono direktoratas)) protokolu <...>, įsigaliojusių 2023 m. gegužės 4 d., už motorinės transporto priemonės vairavimą be atitinkamo vairuotojo pažymėjimo, padarė tą pačią veiką <...> – nusikaltimą, numatytą *Nakazatelen kodeks* (Baudžiamasis kodeksas, toliau – NK) 343c straipsnio 2 dalyje.

III. Proceso eiga

5. Kaltinamasis aktas buvo parengtas taikant pagreitintą procedūrą.
6. Byla iš pradžių buvo iškelta Tutrakano *rayonen sad* (apylinkės teismas), kaip baudžiamoji byla, kurioje palaikomas valstybinis kaltinimas, Nr. 246/2023.
7. Vykstant teisminiam nagrinėjimui buvo nustatyta, kad nacionaliniai teismai dėl suinteresuotojo asmens priėmė šiuos apkaltinamuosius nuosprendžius:
8. Remiantis **Dulovo rayonen sad (apylinkės teismas) sudarytu susitarimu** <...>, įsigaliojusių 2023 m. lapkričio 2 d., kaltinamasis buvo pripažintas kaltu dėl to, kad 2023 m. vasario 22 d. padarė NK 316 straipsnyje, siejamame su 308 straipsnio 1 dalimi, nurodytą su dokumentais susijusią nusikalstamą veiką (suklastoto vairuotojo pažymėjimo naudojimas). Jis buvo nuteistas 18 mėnesių laisvės atėmimo bausme, jos vykdymą atidedant pagal NK 66 straipsnio 1 dalį.
9. Remiantis **Elchovo rayonen sad (apylinkės teismas) sudarytu susitarimu** <...>, įsigaliojusių 2023 m. gruodžio 7 d., kaltinamasis buvo pripažintas kaltu dėl to, kad 2022 m. vasario 25 d. padarė dar vieną NK 343c straipsnio 2 dalyje nurodytą nusikalstamą veiką (žr. 4 punktą). Jis buvo nuteistas 10 mėnesių laisvės atėmimo bausme, jos vykdymą atidedant pagal NK 66 straipsnio 1 dalį, ir pinigine bauda <...>.
10. Remiantis **Elchovo rayonen sad (apylinkės teismas) sudarytu susitarimu** <...>, įsigaliojusių 2024 m. sausio 19 d., kaltinamasis buvo pripažintas kaltu dėl to, kad 2022 m. gegužės 25 d. padarė NK 316 straipsnyje, siejamame su 308 straipsnio 1 dalimi, nurodytą su dokumentais susijusią nusikalstamą veiką (suklastoto vairuotojo pažymėjimo naudojimas). Jis buvo nuteistas vienu metų ir

6 mėnesių laisvės atėmimo bausme, jos vykdymą atidedant pagal NK 66 straipsnio 1 dalį.

11. Teismo nagrinėjimo metu teismas, remdamasis iš Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos (ECRIS) gauta informacija, konstatavo, kad kaltinamasis buvo nuteistas ir užsienyje.

12. **Tribunal de police de Vilvoorde (Vilvordės policijos teismas, Belgijos Karalystė) sprendimu** <...>, įsiteisėjusiu 2022 m. sausio 3 d., kaltinamasis buvo pripažintas kaltu dėl trijų 2020 m. birželio 14 d. Zaventeme (Belgijos Karalystė) padarytų veikų, kurios pagal Belgijos teisę laikomos „kelių eismo taisyklių pažeidimais“ <...>:

12.1. <...> vairavo motorinę transporto priemonę arba <...> leido vairuoti motorinę transporto priemonę <...> jos neapdraudęs civilinės atsakomybės draudimu <...> (1989 m. lapkričio 21 d. Įstatymo dėl privalomojo motorinių transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimo 1 straipsnis, 2 straipsnio 1 dalis, 20 straipsnis, 22 straipsnio 1 dalis, 24, 28 ir 29 straipsniai);

12.2. <...> vairavo transporto priemonę, kuri nebuvo įregistruota arba ant kurios registracijos metu nebuvo pritvirtinta registracijos numerio lentelė (2001 m. liepos 20 d. Karaliaus dekreto 2 straipsnio 1 dalis, 1968 m. kovo 16 d. Karaliaus dekretu suderinto Kelių eismo policijos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 3 punktas ir 38 straipsnio 1.3 dalis);

12.3. būdamas transporto priemonės vairuotojas <...>, naudojosi mobiliuoju telefonu, laikydamas jį rankoje, kai transporto priemonė nebuvo sustojusi ir nestovėjo (1975 m. gruodžio 1 d. Karaliaus dekreto dėl bendrųjų eismo ir naudojimosi viešaisiais keliais taisyklių 8.4 straipsnis; 1968 m. kovo 16 d. Karaliaus dekretu suderinto Kelių eismo policijos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 3 punktas ir 38 straipsnio 1.3 dalis);

12.4. naudodamas Belgijoje įregistruotos transporto priemonės numerį sudarė sąlygas, kad priemonę, kuriai taikoma prievolė atlikti techninę apžiūrą, atsidurtų viešuosiuose keliuose, <...> neturėdama galiojančio techninės apžiūros pažymėjimo, atitinkamos techninės apžiūros vinjetės, identifikavimo ataskaitos, techninės pažymos ar kito dokumento <...>, nors šių dokumentų reikalaujama (1968 m. kovo 15 d. Karaliaus dekreto dėl bendrųjų techninių reikalavimų, kuriuos turi atitikti motorinės transporto priemonės ir jų priekabos, jų sudėtinės dalys ir saugos reikmenys, 24 straipsnio 1 dalis, 26 ir 81 straipsniai; 1985 m. birželio 21 d. Įstatymo dėl techninių reikalavimų, kuriuos turi atitikti bet kuri sausumos transporto priemonė, jos sudėtinės dalys ir saugos reikmenys, 4 straipsnis).

13. **Už jo veikas buvo skirtos šios bausmės:**

13.1. Už 12.1 ir 12.2 punktuose nurodytas veikas:

13.1.1. 800,00 eurų bauda [<...>: baudos nustatymo būdas]; jei ši bauda nebus sumokėta per teisės aktuose nustatytą terminą, ji bus pakeista „draudimu vairuoti motorinę transporto priemonę“ 30 dienų laikotarpiui;

13.1.2. „teisės vairuoti bet kokią motorinę transporto priemonę atėmimas“ vieno mėnesio laikotarpiui.

13.2. Už 12.3 punkte nurodytą veiką:

13.2.1. 200,00 eurų bauda [<...>: baudos nustatymo būdas]; jei ši bauda nebus sumokėta per teisės aktuose nustatytą terminą, ji bus pakeista „draudimu vairuoti motorinę transporto priemonę“ 30 dienų laikotarpiui;

13.2.2. „teisės vairuoti bet kokią motorinę transporto priemonę atėmimas“ 15 dienų laikotarpiui.

13.3. Už 12.4 punkte nurodytą veiką: 200,00 eurų bauda [<...>: baudos nustatymo būdas]; jei ši bauda nebus sumokėta per teisės aktuose nustatytą terminą, ji bus pakeista 3 dienų „laisvės atėmimo“ bausme.

14. **Priemo (Vokietijos Federacinė Respublika) *amtsgericht* (apylinkės teismas) nuosprendžiu** <...>, įsiteisėjusiu 2023 m. rugsėjo 16 d., kaltinamasis buvo pripažintas kaltu dėl to, kad 2023 m. birželio 30 d. vairavo transporto priemonę neturėdamas vairuotojo pažymėjimo arba po to, kai iš jo buvo atimta teisė vairuoti – teisės aktų nuostatos: *StVG* § 21, Abs. 1, Nr. 1, § 2 (Kelių eismo įstatymas, 21 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai)

15. **Jis buvo nubaustas** 50 eurų „bauda“.

16. Kaltinamasis prisipažino kaltu ir procesui buvo taikoma supaprastinta bylos nagrinėjimo tvarka.

17. Baudžiamojoje byloje, kurioje palaikomas valstybinis kaltinimas, Nr. 246/2023 <...>, atsižvelgdama į ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, kolegija 2023 m. gruodžio 15 d. apkaltinamajame nuosprendyje pripažino kaltinamąjį kaltu ir skyrė jam realią „laisvės atėmimo“ bausmę ir „baudą“.

18. Silistros *okrazhen sad* (apygardos teismas) <...> panaikino nuosprendį, o byla buvo gražinta kitai teismo kolegijai su nurodymu išnagrinėti, ar Belgijos teismo paskirtos sankcijos turėjo teisinių pasekmių.

19. Sugražinta byla buvo perduota Tutrakano *rayonen sad* (apylinkės teismas) su nauju numeriu, t. y. kaip baudžiamoji byla, kurioje palaikomas valstybinis kaltinimas, Nr. 63/2024.

20. Iš naujo nagrinėjant bylą kaltinamasis vėl pripažino savo kaltę (visiškai pripažino faktines aplinkybes, nurodytas kaltinamajame akte, ir sutiko, kad nebūtų teikiami šių faktinių aplinkybių įrodymai), o šiuo metu vykstantis procesas yra

bylos nagrinėjimas supaprastinta tvarka. Šiuo klausimu ši kolegija nusprendė, kad Europos Sąjungos teisės nuostatos, susijusios su policijos ir teismų bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, išaiškinimas yra svarbus siekiant tinkamai išspręsti ginčą, nes Belgijos ir Vokietijos teismų sprendimų teisinių pasekmių pripažinimas turėtų įtakos bausmei, kuri galėtų būti skirta kaltinamajam.

Taikytinos nacionalinės teisės nuostatos ir jurisprudencija:

21. *Nakazatelen kodeks* (Baudžiamasis kodeksas)

„8 straipsnis <...>

(2) *I įsiteisėjusį kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį dėl veikos, kuri pagal Bulgarijos baudžiamąjį kodeksą laikomas nusikalstama veika, atsižvelgiama bet kurioje baudžiamojoje byloje, tam pačiam asmeniui iškeltoje Bulgarijos Respublikoje.*

<...>

66 straipsnis (1) *Skyręs ne daugiau kaip trejų metų laisvės atėmimo bausmę, teismas gali atidėti paskirtos bausmės įvykdymą nuo trejų iki penkerių metų, jei asmeniui nebuvo paskirta laisvės atėmimo bausmė už baudžiamąją [nusikalstamą] veiką, dėl kurios byla kelia prokuratūra, ir jei teismas mano, jog tam, kad būtų pasiekti bausmės tikslai, visų pirma nuteistojo perauklėjimo tikslas, bausmę įvykdyti nebūtina.*

<...>

78a straipsnis. (1) *Teismas atleidžia suaugusįjį nuo baudžiamosios atsakomybės ir jam skiriama nuo tūkstančio iki penkių tūkstančių BGN bauda, jei kartu tenkinamos šios sąlygos:*

a) *[iš dalies pakeista 2005 m. Darzhaven vestnik (Oficialusis leidinys, toliau – DV) Nr. 86, įsigaliojo 2006 m. balandžio 29 d.], už nusikalstamą veiką baudžiama laisvės atėmimu iki trejų metų arba bet kokia kita švelnesne bausme, jei ši veika padaryta tyčia, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų arba bet kokia kita švelnesne bausme, jei ši veika padaryta dėl neatsargumo;*

b) *baudžiamosios [nusikalstamos] veikos vykdytojas nebuvo nuteistas už nusikalstamą veiką, dėl kurios palaikomas valstybinis kaltinimas, ir nebuvo atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės pagal šio skyriaus nuostatas;*

c) *dėl nusikalstamos veikos patirta turtinė žala buvo atlyginta.*

<...>

343c straipsnis (naujas – 1995 m. DV Nr. 50) (1) *(iš dalies pakeista 2015 m. DV Nr. 74) Kas vairuoja motorinę transporto priemonę galiojant teisės vairuoti motorinę transporto priemonę atėmimo bausmei po to, kai už tą pačią veiką buvo*

nubaustas administracine tvarka, baudžiamas laisvės atėmimu iki trejų metų ir bauda nuo dviejų šimtų iki vieno tūkstančio BGN.

(2) (iš dalies pakeista 2015 m. DV Nr. 74) Kas per vienus metus nuo administracinės nuobaudos skyrimo už motorinės transporto priemonės vairavimą neturint atitinkamo vairuotojo pažymėjimo padaro tą pačią veiką, baudžiamas laisvės atėmimu nuo vieno iki trejų metų ir bauda nuo penkių šimtų iki tūkstančio dviejų šimtų BGN.

<...>

345 straipsnis (1) Kas naudojasi kitos motorinės transporto priemonės registracijos numerio lentele arba registracijos numerio lentele, kurios neišdavė kompetentingos institucijos, baudžiamas laisvės atėmimu iki vieno metų arba bauda nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio BGN.

(2) 1 dalyje numatyta bausmė taip pat skiriama asmeniui, kuris vairuoja tinkamai neįregistruotą motorinę transporto priemonę“.

22. Nakazatelnoprotsesualen kodeks (Baudžiamojo proceso kodeksas, toliau – NPK)

„247 straipsnis (1) Pirmosios instancijos teismo procesas pradamas:

- 1. remiantis kaltinamuoju aktu ir*
- 2. <...> remiantis nuo nusikalstamos veikos nukentėjusio asmens skundu“.*

23. Naredba no 8 ot 26 februari 2008 g. za funktsiite i organizatsiata na deynostta na byurata za sadimost (2008 m. vasario 26 d. Potvarkis Nr. 8 dėl nuosprendžių registro skyrių funkcijų ir veiklos organizavimo)

„40 straipsnio 1 dalis Visi pagal NK 78a straipsnį priimti nuosprendžiai ir skirtos administracinės nuobaudos įrašomi į nuosprendžių registrą.“

Prašoma išaiškinti teisės nuostata ar aktas;

24. 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose 3 straipsnio 1 dalis

„1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad baudžiamojoje byloje prieš tam tikrą asmenį į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų, apie kuriuos buvo gauta informacija pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, būtų atsižvelgta tokia apimtimi, kokia atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir kad jiems būtų priskirtos teisinės pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal nacionalinę

teisę priskiriamos ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.“

25. 2009 m. vasario 26 d. **Tarybos pamatinio sprendimo 2009/315/TVR** dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo ir turinio 2 straipsnio a punktas:

„a) apkaltinamasis nuosprendis – bet koks galutinis baudžiamojo teismo sprendimas, kuriuo fizinis asmuo nuteisiamas už baudžiamąją [nusikalstamą] veiką, jei šie sprendimai įtraukiami į apkaltinamąjį nuosprendį priėmusios valstybės nuosprendžių registrą“.

Priežastys, dėl kurių teismas mano, kad atsakymas į prejudicinius klausimus yra naudingas sprendimui byloje priimti

26. Šioje byloje nagrinėjama veika įvyko 2023 m. spalio 25 d., kai Belgijos ir Vokietijos teismų sprendimai tapo galutiniai. Dėl šios priežasties šių teismų nuosprendžiai turi būti laikomi „ankstesniais apkaltinamaisiais nuosprendžiais“, kaip tai suprantama pagal Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 3 straipsnio 1 dalį.

27. Kaltinimas šioje byloje grindžiamas <...> NK 343c straipsnio 2 dalimi, kurioje numatyta nuo vienerių iki trejų metų laisvės atėmimo bausmė ir bauda <...>.

28. Vertinant nagrinėjamą baudžiamąją [nusikalstamą] veiką, iš esmės galima atleisti kaltinamąjį nuo baudžiamosios atsakomybės ir skirti jam administracinę sankciją pagal NK 78a straipsnį tik tuo atveju, jeigu jis pagal NK 78a straipsnio 1 dalies b punktą nebuvo nuteistas už nusikalstamą veiką, dėl kurios palaikomas valstybinis kaltinimas. Nagrinėjamos baudžiamosios [nusikalstamos] veikos atveju laisvės atėmimo bausmės vykdymą taip pat galima sustabdyti pagal NK 66 straipsnio 1 dalį (t. y. bausmė faktiškai neįvykdyta) tik tuo atveju, jei asmuo nebuvo nuteistas „laisvės atėmimo bausme už baudžiamosios [nusikalstamos] veikos, dėl kurios palaikomas valstybinis kaltinimas, padarymą“.

29. Vadinas, atsižvelgimas į užsienyje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius turės įtakos bausmės nustatymui byloje, jei ji bus paskirta.

30. <...>.

IV. Ar užsienio teismų priimti apkaltinamieji nuosprendžiai priskiriami prie apkaltinamųjų nuosprendžių už „baudžiamąsias [nusikalstamas] veikas, dėl kurių palaikomas valstybinis kaltinimas“?

31. Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog kiekviena valstybė narė privalo užtikrinti, kad baudžiamojoje byloje prieš tam tikrą asmenį būtų atsižvelgta į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų, apie kuriuos buvo gauta informacija pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą.

32. [Pamatinio sprendimo] 2 straipsnyje nurodyta, kad „apkaltinamasis nuosprendis“ – bet kuris galutinis baudžiamojo teismo sprendimas, nustatantis asmens kaltę dėl baudžiamosios [nusikalstamos] veikos (pranc. sk. vert. past.: bulgarų k. „prestaplenie“).

33. Nagrinėjamu atveju reikia daryti prielaidą, kad vertime bulgarų kalba yra klaida, nes Pamatinio sprendimo 2009/315/TVR 2 straipsnio a punkte terminas „apkaltinamasis nuosprendis“ apibrėžtas kaip „<...> bet koks galutinis baudžiamojo teismo sprendimas, kuriuo fizinis asmuo nuteisiamas už baudžiamąją [nusikalstamą] veiką (vert. past.: bulgarų k. „nakasuemo deyanie“, pažodžiui „veiksmas, už kurį baudžiama“)¹, jei šie sprendimai įtraukiami į apkaltinamąjį nuosprendį priėmusios valstybės nuosprendžių registrą“. Tas pats terminas vartojamas kitose pamatinių sprendimų kalbinėse versijose. Pavyzdžiui, vertime į vokiečių kalbą vartojamas terminas „Straftat“, o vertime į nyderlandų kalbą – „strafbaar feit“. Dėl šios priežasties reikia konstatuoti, kad pagal Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 3 straipsnio 1 dalį reikia atsižvelgti į apkaltinamuosius nuosprendžius, priimtus už „veikas, už kurias baudžiama“, o ne už „baudžiamąsias [nusikalstamas] veikas“, nes pastaroji sąvoka Bulgarijos teisėje yra siauresnė (žr. 39 punktą).

34. Vis dėlto įvairiose teisės sistemose veikos, už kurias baudžiama, klasifikuojamos skirtingai. <...>.

35. Pagal Vokietijos teisę veikos, už kurias baudžiama, klasifikuojamos dviem lygiais: „Verbrechen“ ir „Vergehen“ – *Strafgesetzbuch* (Baudžiamasis kodeksas) 12 dalis:

„*Verbrechen und Vergehen (Sunkūs nusikaltimai ir nesunkūs nusikaltimai)*

(1) *Sunkūs nusikaltimai – tai neteisėtos veikos, už kurias skiriama bent vienu metų arba ilgesnė laisvės atėmimo bausmė.*

(2) *Nesunkūs nusikaltimai – tai neteisėtos veikos, už kurias skiriama trumpesnė minimali laisvės atėmimo bausmė arba bauda“.*

36. Belgijos teisėje nustatyta trijų lygių veikų, už kurias baudžiama, klasifikavimo sistema: „baudžiamieji nusižengimai“, „nesunkūs nusikaltimai“, „sunkūs nusikaltimai“ (Baudžiamojo kodekso 1 straipsnis):

„*1 straipsnis: Nusikalstama veika, už kurią pagal įstatymus skiriama laisvės atėmimo bausmė, yra sunkus nusikaltimas.*

Nusikalstama veika, už kurią pagal įstatymus skiriama pataisos bausmė, yra nesunkus nusikaltimas.

¹ Išskirta mūsų.

Nusikalstama veika, už kurią pagal įstatymus skiriama policijos bausmė, yra baudžiamasis nusižengimas.“

37. Bulgarijos teisėje įtvirtinta klasifikavimo sistema, pagal kurią veikos, už kurias baudžiama, yra dviejų lygių:

37.1. nusikalstamos veikos ir

37.2. administraciniai nusižengimai.

38. Administraciniai nusižengimai paprastai neįtraukiami į nuosprendžių registrą, todėl neturėtų būti kvalifikuojami kaip „veikos, už kurias baudžiama“, kaip tai suprantama pagal Pamatinio sprendimo 2009/315/TVR 2 straipsnio a punktą [vert. past.: pagal jo versiją bulgarų kalba].

39. Vis dėlto pagal 2008 m. vasario 26 d. Potvarkio Nr. 8 40 straipsnio 1 dalį <...> nuosprendžių registre nurodomi ne tik apkaltinamieji nuosprendžiai už nusikalstamas veikas, bet ir administracinės nuobaudos, skiriamos pagal NK 78a straipsnį. Pagal NK 78a straipsnį vykdomame procese nusikalstamos veikos vykdytojas pripažįstamas kaltu dėl Baudžiamojo kodekso pažeidimo, bet atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, ir jam skiriama administracinė nuobauda, kurios pasekmės skiriasi nuo už nusikalstamą veiką nuteistiems asmenims gresiančių pasekmių.

40. Bulgarijos teisės aktų leidėjas atliko dar vieną skirstymą, t. y. nusikalstamas veikas, dėl kurių palaikomas valstybinis kaltinimas ir nusikalstamas veikas, dėl kurių palaikomas privatus kaltinimas. Pagal NPK 247 straipsnį nusikalstamos veikos, dėl kurių palaikomas valstybinis kaltinimas, yra tos <...>, dėl kurių kaltinimą palaiko prokuroras, o nusikalstamos veikos, dėl kurių palaikomas privatus kaltinimas, yra tos, dėl kurių baudžiamasis persekiojimas vykdomas remiantis nukentėjusiojo teismui pateiktu skundu (šiais atvejais nukentėjusysis turi kaltintojo statusą).

41. Šiomis aplinkybėmis, visų pirma remiantis ECRIS pateikta informacija, negalima nustatyti veikų, už kurias baudžiama, kategorijos pagal Vokietijos teisėje ir Belgijos teisėje nustatytą klasifikaciją, pagal kurią vertinamos veikos, dėl kurių priimti ankstesni apkaltinamieji nuosprendžiai.

42. Taigi neįmanoma nustatyti, ar veikos, už kurias kaltinamasis buvo nuteistas užsienio teismų, pripažįstant nuosprendžius pagal Bulgarijos teisę turi būti vertinamos kaip administraciniai nusižengimai, ar kaip nusikalstamos veikos. Jeigu jie laikomi nusikalstamomis veikomis, neįmanoma nustatyti, ar jos turi būti vertinamos kaip nusikalstamos veikos, dėl kurių palaikomas valstybinis kaltinimas, ar kaip nusikalstamos veikos, dėl kurių palaikomas privatus kaltinimas.

43. Jeigu į ECRIS registrą įtrauktos nusikalstamos veikos laikomos sukeliančiomis tokias pat pasekmes kaip veikos, į ECRIS registrą įtrauktos pagal

Bulgarijos teisę, teismas privalės pripažinti, kad Belgijos <...> ir Vokietijos teismų priimti apkaltinamieji nuosprendžiai negali būti laikomi priimtais dėl administracinių nusižengimų, nes pagal Bulgarijos teisę jie negali būti įtraukti į nuosprendžių registrą. Taigi reikia daryti prielaidą, kad, atsižvelgiant į bylą iš esmės nagrinėjančio teismo [vietos] teisę (šiuo atveju – Bulgarijos teisę), jie laikytini arba priimtais dėl nusikaltimų, arba sprendimais atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės, kaip tai suprantama pagal NK 78a straipsnį (žr. 39 punktą). Vis dėlto, kadangi apkaltinamieji nuosprendžiai neįtraukiami <...> į ECRIS kaip sprendimai atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės (panaikinto Tarybos sprendimo 2009/316/TVR B priedo S skirsnis), darytina išvada, kad tai yra apkaltinamieji nuosprendžiai dėl nusikalstamų veikų. Kadangi šiose nusikalstamų veikų kategorijose nėra nukentėjusiojo, galima daryti prielaidą, kad tai yra nusikalstamos veikos, dėl kurių palaikomas valstybinis kaltinimas, todėl nustatant bausmę prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje Baudžiamojo kodekso 66 ir 78a straipsniai netaikomi.

44. Vis dėlto jei teismas neprivalėtų laikytis nuomonės, jog į ECRIS įtraukti apkaltinamieji nuosprendžiai yra lygiaverčiai į Bulgarijos nuosprendžių registrą įtrauktiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams, kiekvienu konkrečiu atveju centrinei institucijai turėtų būti teikiamas papildomas klausimas dėl išsamesnio paaiškinimo:

44.1. dėl skirtingų kategorijų nusikalstamų veikų, kurios turi būti įtrauktos į valstybės narės, kurioje priimtas nuosprendis, nuosprendžių registrą (galbūt jų atskyrimo kriterijai: bausmė, baudžiamąjį procesą inicijavęs asmuo, galimybės panaikinti paskirtos bausmės pasekmes ir kt.) egzistavimo;

44.2. <...> kuriai kategorijai priskiriami ankstesni apkaltinamieji nuosprendžiai, įtraukti į ECRIS.

45. Taigi teismas turi patikrinti, kokios kategorijos veikos, už kurias baudžiama pagal nacionalinę teisę, atitinka veikos, už kurias kaltinamasis buvo nuteistas užsienio teismų. Tai vertinti labai sudėtinga, nes nėra konkrečių vertinimo kriterijų, o priimti apkaltinamieji nuosprendžiai kiekvienu konkrečiu atveju pripažįstami remiantis individualiu teismo vertinimu.

46. Nagrinėjamo atveju teismas, atlikdamas šį vertinimą, gali padaryti išvadą, jog užsienio teismų nuosprendžiai priimti dėl administracinių nusižengimų, ir taikydamas NK 66 ir 78a straipsnius gali visiškai jų nepripažinti.

47. <...>

48. <...>

49. <...>

50. [<...>: pastaba dėl aplinkybės, kad kaltinimo ir gynybos atstovai nepateikė jokių pastabų šiuo klausimu].

V. Ar reikia atsižvelgti į užsienio teismų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, jei už veiką nėra baudžiama abiejose šalyse?

51. Pagal NK 8 straipsnio 2 dalį į kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį leidžiama atsižvelgti tik tiek, kiek jis priimtas dėl veikų, kurios pagal Bulgarijos baudžiamąjį kodeksą laikomos nusikalstama veika.

52. Pagal Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 6 konstatuojamąją dalį teismas neprivalo atsižvelgti į apkaltinamąjį nuosprendį, kai nacionaliniai teismai nebūtų galėję priimti apkaltinamojo nuosprendžio dėl veikos, dėl kurios buvo priimtas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis.

53. Tai reikštų, kad būtų atsižvelgiama tik į:

53.1. Vokietijos teismo priimtą apkaltinamąjį nuosprendį, nes jis atitinka apkaltinamąjį nuosprendį dėl nusikalstamos veikos, nurodytos NK 343c straipsnyje;

53.2. Belgijos teismo priimto apkaltinamojo nuosprendžio dalį dėl neįregistruotos transporto priemonės vairavimo (žr. 12.2 punktą), nes ji atitinka apkaltinamąjį nuosprendį dėl nusikalstamos veikos, nurodytos NK 345 straipsnyje.

54. Už kitas veikas pagal Bulgarijos teisę nebaudžiama kaip už nusikalstamas veikas. Šis klausimas yra juo labiau svarbus dėl to, kad Belgijos apkaltinamasis nuosprendis apima laisvės atėmimo bausmę už transporto priemonės, kurios techninė apžiūra nebuvo atlikta, vairavimą (žr. 12.4 punktą). Jei šio apkaltinamojo nuosprendžio poveikis būtų pripažintas, už nagrinėjamą nusikalstamą veiką nebūtų galima skirti bausmės, kurios vykdymas atidedamas pagal NK 66 straipsnį.

55. <...>

56. <...>

57. <...>

58. <...> [pastaba, kurioje atkreipiamas dėmesys į kaltinimo ir gynybos atstovų argumentus, kad užsienyje priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmės gali būti pripažįstamos tik tuo atveju, jei už atitinkamas veikas baudžiama pagal Bulgarijos teisę].

Konkrečiai keliami klausimai

I. Ar 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose 3 straipsnio 1 dalis, siejama su 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2009/315/TVR dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo

ir turinio 2 straipsnio a punktu, turi būti aiškinama taip: atsižvelgimas į ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, dėl to paties asmens priimtus kitose valstybėse narėse, reiškia, kad teismas, kuriame iškelta nauja baudžiamoji byla tam pačiam asmeniui (vykdančysis teismas), turi laikyti, jog kitose valstybėse narėse priimti ir Europos nuosprendžių registrų informacinėje sistemoje (ECRIS) įregistruoti ankstesni apkaltinamieji nuosprendžiai susiję su tų pačių kategorijų veikomis, už kurias baudžiama, pagal nacionalinę teisę klasifikuojamomis atsižvelgiant į jų keliamą pavojų visuomenei, kurios turi būti įtrauktos į vykdančiojo teismo valstybės nuosprendžių registrą? Kai yra kelios veikų, už kurias baudžiama, kategorijos, kurios pagal nacionalinę teisę turi būti įtrauktos į nuosprendžių registrą ir dėl kurių priimto apkaltinamojo nuosprendžio teisinės pasekmės skiriasi, ar atitinkamam asmeniui iškeltą baudžiamąją bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas kiekvienu konkrečiu atveju turi įvertinti, kuriai kategorijai pagal nacionalinę klasifikaciją priskiriamos veikos, dėl kurių kitose valstybėse narėse priimti ankstesni apkaltinamieji nuosprendžiai? Kokiais atvejais reikia atlikti tokį vertinimą?

II. Ar Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 3 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal ją leidžiama tokia nacionalinės teisės nuostata, pagal kurią teismas privalo neatsižvelgti į ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtus dėl veikų, kurios pagal vykdančiojo teismo nacionalinę teisę nelaikomos nusikalstamomis veikomis?

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo pozicija

VI. Dėl pirmojo klausimo

59. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, dera priminti, kad pagal Pamatinio sprendimo 2009/315/TVR <...> 2 straipsnio a punktą apkaltinamasis nuosprendis yra bet koks galutinis baudžiamojame teismo sprendimas, kuriuo fizinis asmuo nuteisiamas už nusikalstamą veiką, jei šie sprendimai įtraukiami į apkaltinamąjį nuosprendį priėmusios valstybės nuosprendžių registrą. Pagal Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR <...> 3 straipsnio 1 dalį kiekviena valstybė narė užtikrina, kad baudžiamajoje byloje prieš tam tikrą asmenį į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų, apie kuriuos buvo gauta informacija pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, būtų atsižvelgta tokia apimtimi, kokia atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir kad jiems būtų priskirtos teisinės pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal nacionalinę teisę priskiriamos ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.

60. Šiuo atveju taikytina keitimosi nuosprendžių registrų informacija priemonė nurodyta <...> Pamatinio sprendimo 2009/315/TVR 1 straipsnio c punkte: tai

decentralizuota informacinių technologijų sistema – Europos nuosprendžių registrų informacinė sistema (ECRIS), skirta keisti informacija apie apkaltinamuosius nuosprendžius remiantis kiekvienos valstybės narės nuosprendžių registro duomenų baze.

61. Taigi kuriant ECRIS siekta suvienodinti informaciją apie asmenų teistumą ir pasiekti, kad skirtingose valstybėse narėse įregistruoti apkaltinamieji nuosprendžiai sukeltų tokias pačias teisines pasekmes. Dėl šios priežasties vienos valstybės narės sistemoje užregistruotos veikos turėtų būti vienodai griežtai vertinamos bet kurios kitos valstybės narės (atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta toliau – žr. 68 punktą).

62. Neginčijama, kad ES šalys numato skirtingų kategorijų veikas, už kurias baudžiama pagal įstatymą. Veikų grupės, kurios pagal nacionalinę klasifikaciją bus įtrauktos į nuosprendžių registrą, nustatomos nacionalinės teisės aktų leidėjo nuožiūra. Visgi taip pat neginčytina, kad veikos, už kurias skiriama griežta bausmė, įtraukiamos į nuosprendžių registrą ir kad teisės aktų skirtumai atsiranda dėl to, kad į registrą įtraukiamos arba neįtraukiamos veikos, už kurias baudžiama švelnesne bausme. Bet kuriuo atveju manytina, kad įtraukdamas tam tikras veikų grupes į nuosprendžių registrą teisės aktų leidėjas išreiškia nuomonę, jog jos kelia pakankamai didelį pavojų visuomenei atitinkamoje valstybėje narėje, ir šiam vertinimui turi pritarti kitos valstybės narės.

63. Pagal Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 3 straipsnio 1 dalį faktiškai reikalaujama pripažinti užsienyje priimtus sprendimus, kuriuos kita valstybė narė nusprendė įtraukti į savo nuosprendžių registrą. Vykdam šią pareigą į [jų pasekmes] reikia atsižvelgti taip pat, kaip į nacionalinių teismų priimamų apkaltinamųjų nuosprendžių, įtrauktų į nacionalinį nuosprendžių registrą, pasekmes.

64. Ir atvirkščiai, nacionalinis teismas privalo laikytis nuomonės, kad jei užsienio teisės aktų leidėjas į savo registro taikymo sritį neįtraukė tam tikros kategorijos veikų, jos taip pat priskiriamos prie nacionalinės teisės aktų leidėjo neįtrauktų veikų [pranc. sk. vert. past.: tikėtina sakinio prasmė, originalas neaiškus].

65. Remiantis šiuo nuostatos aiškinimu, manytina, kad, pavyzdžiui, (pirmiau minėtų) Vokietijos ir Belgijos teismų apkaltinamieji nuosprendžiai priimti ne dėl administracinių nusižengimų, kaip tai suprantama pagal Bulgarijos teisę (nes jie nėra įtraukti į Bulgarijos nuosprendžių registrą – žr. 43 punktą).

66. Kai nacionalinėje teisėje yra kelios į nuosprendžių registrą įtrauktinų veikų kategorijos, nacionalinis teismas turi tik patikrinti, kuriai veikų grupei pagal nacionalinę klasifikaciją priskiriami užsienyje priimti apkaltinamieji nuosprendžiai (ar jie sukelia skirtingas teisines pasekmes ir ar tai svarbu konkrečioje byloje). Šis patikrinimas atliekamas remiantis ECRIS užregistruota

informacija. Tik tuo atveju, jei informacijos nepakanka, gali būti naudojamos kitos ES taikomos teisinės pagalbos priemonės.

67. Nagrinėjamu atveju reikia manyti, kad ši papildoma informacija nebūtina (žr. 43 punktą).

VIII. Dėl antrojo klausimo

68. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, reikia atsižvelgti į Pamatinio sprendimo 2008/675/TVR <...> 11 konstatuojamąją dalį, kurioje minimas SESV 2 straipsnyje ir ESS 5 straipsnyje įtvirtinto subsidiarumo principo laikymasis. Pagal šio pamatinio sprendimo 6 konstatuojamąją dalį nenumatyta pareigos atsižvelgti į tokius ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius tais atvejais, kai, pavyzdžiui, nacionaliniai teismai nebūtų galėję priimti apkaltinamojo nuosprendžio dėl veikos, dėl kurios buvo priimtas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis.

69. Nacionalinės teisės aktų leidėjas, taikydamas šį pamatinį sprendimą, iš dalies pakeitė NK 8 straipsnio 2 dalį (2011 m. DV Nr. 33, įsigaliojo 2011 m. gegužės 27 d.) ir numatė, kad į įsiteisėjusį kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį dėl veikos, kuri pagal Bulgarijos baudžiamąjį kodeksą laikomas nusikalstama veika, atsižvelgiama bet kurioje baudžiamojoje byloje, tam pačiam asmeniui iškeltaje Bulgarijos Respublikoje.

70. Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad NK 8 straipsnio 2 dalis neprieštarauja Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 3 straipsnio 1 daliai.

71. Šis sprendinys papildo argumentus, pateiktus dėl ankstesnio klausimo. Turima omenyje, kad veikos įtraukimas į kitos valstybės narės nuosprendžių registrą ir kartu tai, kad baudžiamoji atsakomybė už tą pačią veiką numatyta ir šioje kitoje valstybėje narėje, ir vykdančiojo teismo valstybėje, papildomai garantuoja, jog kaltinamojo padėtis nebus pabloginta griežtesne bausme nei tuo atveju, jei už tą pačią veiką jį būtų nuteisęs nacionalinis teismas.

72. Be to, taip bus išvengta kitos problemos, susijusios su subendrintos bausmės nustatymu pagal skirtingose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius.

73. 2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:710) rezoliucinės dalies 1 ir 2 punktuose nurodyta:

„1. 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose turi būti aiškinamas taip, kad jis taikomas nacionalinei bylai, kurioje vykdymo tikslais subendrinta laisvės atėmimo bausmė skiriama atsižvelgiant į nacionalinio teismo asmeniui skirtą laisvės atėmimo bausmę ir bausmę, kitos valstybės narės paskelbtu ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą tam pačiam asmeniui už kitas veikas.

2. *Pamatinis sprendimas 2008/675 turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį draudžiama, kad prieš atsižvelgiant valstybėje narėje į kitos valstybės narės teismo anksčiau priimtą apkaltinamąjį nuosprendį šis nuosprendis pirmosios valstybės narės kompetentingų teismų būtų pripažintas pagal nacionalinę pripažinimo procedūrą, pavyzdžiui, numatytą Nakazatelno-protsesualen kodeks (Baudžiamojo proceso kodeksas) 463–466 straipsniuose“.*

74. Taigi iš principo vykdant subendrintos bausmės nustatymo procedūrą galima būtų taikyti kitoje valstybėje narėje paskirtą bausmę. Dėl to užsienio teismo nuosprendis galėtų būti vykdomas jo nepripažinus pagal NPK 463–466 straipsnius.

75. Jei užsienio teismo priimtas apkaltinamasis nuosprendis susijęs su veika, kuri pagal nacionalinę teisę nelaikoma nusikalstama, praktiškai dėl jo gali būti vykdomas nuosprendis dėl veikos, už kurią vykdančiojoje valstybėje nenumatyta baudžiamoji atsakomybė.

76. Pastarasis aspektas yra papildomas argumentas teigiant, jog NK 8 straipsnio 2 dalis atitinka Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR 3 straipsnio 1 dalį.

Faktu ir aplinkybių, pateisinančių būtinybę nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagreitinta tvarka, santrauka

77. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje kaltinimai buvo pareikšti pagal pagreitintą procedūrą (NPK 25 skyrius). Taikant šią procedūrą pagal proceso teisę nustatomi trumpesni procesinių veiksmų atlikimo terminai, kaip antai:

77.1. byla įtraukiama į viešo teismo posėdžio darbotvarkę per septynias dienas nuo jos gavimo (NPK 358 straipsnio 1 dalis);

77.2. jei įmanoma, byla išnagrinėjama viename teismo posėdyje ir apkaltinamasis nuosprendis priimamas nedelsiant, nurodant priežastis, o jei byla yra sudėtinga faktų ir teisės požiūriu, motyvuojamoji dalis gali būti parengta paskelbus apkaltinamąjį nuosprendį, bet ne vėliau kaip per septynias dienas (NPK 359 straipsnis).

78. Šiuo metu procesas yra gerokai užsitęsęs, nes byla buvo gražinta nagrinėti iš naujo. Taip pažeidžiamos kaltinamojo teisės.

79. **Taigi manome, prašymas priimti prejudicinį sprendimą turėtų būti nagrinėjamas taikant Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnyje numatytą pagreitintą procedūrą.**

<...>

1. <...>